

Soare¹, între Măcin și Babadag și la Niculițel² —, în Bulgaria³ și au ajuns a fi folosite uneori și la Constantinopol⁴. În aceeași perioadă au mai circulat în țară și monede bulgărești găsite pînă acum la Gogoșu (r. Vinju Mare, aproape de Dunăre⁵), la Verbicioara⁶, Basarabi (r. Calafat), Zimnicea⁷, iar în Dobrogea tot la Păciul lui Soare⁸. Această circulație monetară și continuitatea emisiunilor interne constituie un indice important al intensificării mișcării mărfurilor, înăuntrul și în afara granițelor, în comparație cu perioada precedentă a feudalismului timpuriu.

Creșterea sensibilă a mișcării mărfurilor este marcată însă și prin activitatea orașelor. Cîmpulungul apare documentar la 1300, Argeșul la 1330, Slatina, Rîmnicul-Vâlcea, Pitești, Tîrgoviște, Brăila sînt atestate în acte din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, iar Turnu-Severin, Giurgiu, Tîrșor, Gherghița, Buzău și Orașul de Floci în primele trei decenii ale veacului următor⁹.

Orașele se înșiruie, ca etape principale, pe marile drumuri ale țării, ca locuri unde se percep vămile domnești și se vînd, se cumpără sau se trec în tranzit felurite mărfuri. Apariția lor în documente se datorește reglementării de către domnie a comerțului extern sau intern, asemenea mărturii scrise întărind de obicei o stare de lucruri mai veche. *La unificarea teritorială și politică a Țării Românești, principalele tîrguri se aflau gata constituite ca centre de producție și de schimb locuite de meșteșugari specializați pe diferite ramuri și de negustori.* Formate treptat încă din epoca feudalismului timpuriu, în jurul reședințelor fortificate ale căpeteniilor feudale, prin evoluția unor așezări rurale situate la întretaieri drumurilor principale de negoț, ca porturi la Dunăre sau centre miniere (îndeosebi saline), tîrgurile s-au consolidat o dată cu constituirea Țării Românești, în veacul al XIV-lea și au jucat un rol important în procesul general al circulației mărfurilor, inclusiv în comerțul cu Peninsula Balcanică. Un atare rol apare mult mai pregnant dacă examinăm politica domniei față de orașe.

Din primele hrisoave păstrate, voievozii fixează, cel mai adesea în tîrguri, perceperea vămilor pentru produsele vîndute pe loc sau tranzitate: Cîmpulung

¹ Vasile A. Culică, *O monedă de la Vlaicu vodă, la Dunărea de Jos*, în SCN, II, 1958, p. 474—475; Radu Popa, *Păciul lui Soare; O așezare dunăreană cu trăsături urbane în veacurile XIII—XIV*, în « Studii », XVII, 1964, nr. 1, p. 112.

² Ion Mititelu și Octavian Iliescu, *Monede de la Vlaicu vodă și Radu I găsite în Dobrogea*, în SCN, I, 1957, p. 439—440; Corneliu N. Mateescu, *op. cit.*, p. 280 și nota 3.

³ Todor Gherasimov, *Monede românești și bulgărești din secolul al XIV-lea din necropola de lângă comuna Negovanoviți (reg. Vidin)*, în SCIV an XV, 1964, nr. 1, p. 149—152.

⁴ Vezi mai jos, p. 173.

⁵ Ileana Băncilă, *Din numismatica lui Ioan Srațimir*, în SCN, II, 1958, p. 345—365; D. Berciu și E. Comșa, *Săpăturile de la Balta Verde și Gogoșu (1949—1950)*, în « Materiale », II, 1951, p. 488.

⁶ D. Berciu, E. Comșa și S. Popescu-Ialomîța, *Șantierul arheologic Verbicioara-Dolj*, în SCIV, II, 1951, p. 244.

⁷ O. Iliescu, *Despre natura juridică și importanța despăgubirilor oferite de Basarab voievod*, p. 147, nota 4.

⁸ Monede de la George I Terter, Teodor Svetoslav, Mihail Șișman, Ioan Alexandru, Ioan Șișman, Ivanco: Petre Diaconu, *Săpăturile de la Păciul lui Soare și Șantierul arheologic Păciul lui Soare*, în *Materiale*, vol. VI, 1959, p. 663, și vol. VII, 1961, p. 605—606; Radu Popa, *op. cit.*

⁹ Vezi documentele respective analizate de Șt. Olteanu, *Cercetări cu privire la geneza orașelor medievale din Țara Românească*, în « Studii », an. XVI, 1963, nr. 6, p. 1 276—1 280.